

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 strălăutate:
 Pe un an . . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACȚIA

și ADMINISTRȚIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Multumite publice și Lov
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisurile nu se în-
 napolază.

ROMÂNUL

Neutralii.

Nevoia de garanții formale și precise.

— Un articol al oficiosului guvernului român. —

Reproducem mai jos în întregime importantul articol al ziarului „L'Independance Roumaine” oficiosul guvernului român.

Faza diplomatică actuală, coîncinzând cu o activitate extraordinară de pe câmpurile de bătăe, ne apropie, după toate probabilitățile, de punctul culminant al conflictului internațional.

Fiecare are impresiunea că înfrigurarea din cancelarii va grăbi criza care poate să dea evenimentelor o altă întorsătură. De aci nerăbdările febrile, așteptarea unor rupturi cari nu sunt poate iminente, dorința arzătoare a opiniei publice de a fi informată asupra tratativelor cari, prin chiar natura lor, sunt schimbătoare ca aspectul mării, adevărul se-arei nefiind cel al dimineții...

Este încă vorba, după cum se vede, despre atitudinea neutrilor. S'au făcut destule glume amare pe socoteala lor. În timp ce sângele curge în valuri în cea mai îngrozitoare catastrofă din lume, atunci când cataclismul momentului conține promisiunea unei orânduiri noi și mai bună, germenul unei Europe în care va domni mai multă dreptate și echitate, căci e de neconceput ca sacrificiile nemaipomenite să fie zadarnice — acești neutri fără inimă și fără suflet continuă să preocupetească cum ar face cineva în fața unui covor dintr'un bazar oriental.

Cunoaștem incriminarea precum și lecția de patriotism pe care pretinde s'o dea neutrilor. E, în adevăr, ceva isbitor în acreala

unor solicitațiuni. Se poate concepe ca oamenii de stat, cari fără nici o excepție, și-au mai văzut țara între 1911 și 1914 în angrenajul unui război, să nu-și măsoare actele aruncându-se cu ușurință în formidabila învâlmășeală europeană.

Nici una din aceste țări nu și-a reparat complet la edificiul său, spărturile pricinuite de campaniile recente. Pe lângă aceasta ele au și interese speciale cari trebuiau să le ție la o parte, când de o grupare politică europeană când de cealaltă.

Însă, dacă conștienți de măreția aspirațiilor naționale, de caracterul istoric al momentului și de riscul inevitabil al acțiunei, ei s'ar hotărâ să facă gestul de hotărâre — o înaltă și imperioasă datorie le-ar porunci să obție garanții formale, precise, excludând dela început orice discuție și orice interpretare unilaterală asupra caracterului și întinderii lor.

Fără garanții de așa natură, e inadmisibil ca un om de stat, având grijă de țară și fiind conștient de răspunderea ce apasă pe umerii săi, să aibă curajul de a târâ poporul într'o acțiune, care n'ar fi decât o aventură.

Puțin importă dacă această națiune e mare sau mică. Națiunile sunt egale în fața încercărilor supreme.

Mari sau mici, națiunile își au astăzi aspirațiunile intrate în suflet, ele nu urmează decât steagul lor și nu servesc decât interesele lor. Nici un popor din Europa nu va mai consimți, în zilele noastre, să se facă instrumentul altuia și să-și verse sângele cel mai prețios pentru o cauză, care n'ar fi a lui.

Criza de guvern din Italia.

D. Marcora n'a primit să formeze cabinetul.

Arad, 17 Mai.

Intreagă Europa — scrie ziarul „Világ”, — ba lumea întreagă cu respirația oprită așteaptă decisiunea ce va lua Italia: își va păstra ea oare pasivitatea înțeleaptă și chibzuită, ori va da ascultare ademenirilor triplei-înțelegeri? Deslegarea fericită a acestei dileme are o incalculabilă importanță nu numai pentru Italia, ci și pentru progresul omenirii. O înțelegere echitabilă cu puterile centrale va aduce Italiei o mulțămire fără mari jertfe a tuturor aspirațiilor ei serioase și totodată ea va grăbi terminarea războiului. Căci doar este evident, că intervențiunea armată a Italiei și a Balcanilor e ultima speranță a triplei-înțelegeri. Dacă aceasta eșuează, continuarea luptei e fără șanse de reușită, ba ar deveni o frivolitate condamnată, pe care nu multă vreme ar putea-o tolera opinia publică democratică a statelor occidentale. Curând dorința încheerii unei păci cinstite și echitabilă ar izbucni cu putere la părțile beligerante. Dacă însă Italia se va întoarce împotriva noastră și va nizui să arunce flacăra invăpăiată și între popoarele balcanice: Germania amenințată în existența ei de viață și monarhia s'ar vedea silită să continue războiul până la ultimul om...” (Dr. Oscar Jászi).

Se anunță din Geneva: Cei 320 membri ai parlamentului italian au sosit în Roma. D. Sonnino a avut o întrevedere cu d. de Giers, ambasadorul Rusiei, apoi o altă întrevedere a avut-o cu d. Enrico Ferri, socialist-reformator.

Se anunță din Milano: Joi seara după audiența acordată dlui Marcora președintele camerei și dlui prim-ministru Salandra, regele a rugat pe dnii Salandra, Sonnino, Giolitti, Marcora și Bertolini să țină o comună conferență și să-i raporteze despre rezultatul celor dezbătute în conferența lor, precum și relativ la modul de rezolvire al crizei.

După știri din Paris aci se colportează

Lupta dela Ypres.

— Povestită de un corespondent englez. —

Lupta decisivă a noiei bătălii dela Ypres s'a dat Marți seara 26 Aprilie st. n.

Trupele cari, ca cele canadeze, timp de patru zile participaseră la bătălia cea mai sângeroasă din tot războiul, fură trimise să se odihnească, și locul fu luat de trupe proaspete. Un contra atac englez a fost foarte norocos la nord-est de Ypres în apropiere de St. Julien, unde un regiment irlandez a făcut o splendidă sarjă. Lotul S. Julien în șase zile a schimbat de multe ori stăpânul.

Corespondentul de războiu al lui „Morning Post” afirmă că e aproape sigur că noul atac în contra Yprului a fost pregătit și dirijat de Hindenburg, care s'ar fi aflând actualmente pe frontul occidental. Aceasta se confirmă prin faptul că toate atacurile au fost date în formațiune compactă și cu aceiași impetuoșitate oarbă cu care trupele lui Hindenburg au atacat pe Vistula.

Iată cum s'a petrecut această luptă. Pe la patru ore, Joi, s'a simțit gazul înaintând în spre liniile engleze. Apoi la St. Julien s'a început o intensă bombardare care a ținut o jumătate de oră. La 5.30 a început atacul Germanilor. În față mergeau soldați care purtau costume anu-

me ca să-i protejeze în contra gazului. În urma lor veneau aruncătorii de bombe. Primul atac fu îndreptat asupra unui unghiu format din linia canadeză, care îi primi cu un foc foarte viu. Dar gazele ajunseră până la liniile franceze, și linia fu frântă. Atunci două batalioane din regimentul 10 și 16 canadian înaintară și se aruncară asupra Germanilor care luaseră pozițiunile pe la spate.

Germanii se opriră și se retraseră într'o pădure între Pilkem și St. Julien unde îndată se etranșară și așezând un mare număr de mitraliere, formară un fel de fortăreață și opriră înaintarea canadienilor.

Vineri dimineața, prima și a doua brigadă canadeză înaintară ca să atace pădurea. Ele erau precedate de un datasament de aruncători de bombe. Aceștia înaintară repede în ordin împrăștiat purtând puști, și la brâu, granate de mână pe care le aruncă pe când merg.

Această bătălie a durat aproape toată ziua. Germanii fuseseră scoși din pădure când sosi ordinul ca Englezii să se retragă pentru ca să conserve contactul cu Francezii. În vremea aceasta Germanii ocupaseră ruinele lui St. Julien cu un mare număr de mitraliere și foarte repede transformară sătuțul într'o fortăreață.

Vineri după amiază, întăriri cari consistau în

teritoriali englezi porniră la asaltul lui St. Julien pe drumul deschis, dealungul râului Haanebeck.

Cu toate că erau secerați de focul nimicitor al mitralierelor, ei se repeziră asupra caselor ruinate cari ofereau un ușor retransament artileriei inamice. În vremea asta artileria germană, care avea multe piese de calibrul cel mai mare, făcea să plouă o groaznică furtună de granate din din pădurea Houthult și din Poelcappelle asupra întregului teritoriu ocupat de englezi sub Ypres. Într'un șopron lângă Weiltje o granată era cât pe aci să distrugă un cartier general. Toate micile localități din acea regiune au fost complet distruse. St. Julien, Wreiltje, St. Jean, suburbiile din Ypres, Brielen și chiar Vlametynge.

O altă mare întâlnire se anunță în regiunea Arras, și după numărul tunurilor, după concentrarea pieselor de artilerie, și după pregătirile ce se fac, ea întrece în intensitate marile bombardări dela Nieuve-Chapelle și dela Ypres. Nu sunt încă detalii despre această nouă acțiune.

Criticii militari spun că poate atacul german dela Ypres a fost prematur făcut înainte ca concentrarea generală a trupelor ce se efectuiază încă, după informațiuni olandeze să fi fost terminată.

Trebuie recunoscut că o astfel de greșală nu se potrivește cu obicinuita perfecțiune a meto-

Numărul poporal pe 1 an 4. cor.

Prețul unui exemplar 10 fileri.

Numărul poporal pe 1/2, 2 co oane

svonul că în caz dacă nu va reuși întreprinderea dlui Marcora, regele va încredința dlui *Tittoni* să formeze cabinetul cu d. *Giolitti*. După „*Giornale d'Italia*” d. *Marcora*, președintele camerei, ieri dimineață a comunicat regelui, că nu primește să formeze cabinetul. După aceasta regele a oferit dlui *Careano*, ministru de finanțe, să formeze cabinetul, dar și acesta a refuzat. Apoi, regele a invitat în audiență pe d. *Salandra*.

„Lui „*Lokalanzeiger*” i se comunică din Roma, că tratativele relativ la formarea cabinetului sunt încă în curs. S'au luat întinse măsură pentru apărarea capitalei. Manifestanții au spart geamurile la redacția ziarului „*Popolo Romano*” și la o mare librărie germană.

Ziarul „*Idea Nazionale*” invită tinerimea italiană să vină la Roma și să p'etindă războiul.

Alaltăieri, Sâmbătă, ambasadorii triplei înțelegeri au ținut o conferință comună. Diplomația lor nizuiește acum să inducă în eroare opinia publică italiană. Așa, surse londoneze colportează svonul, că Anglia a făcut o înțelegere ca Italia să intre în războiu. Convingerea generală e, că numai piedeci neprevăzute pot să zădărnicească cursul normal al crizei.

Se anunță din Berlin: În urma nereușitei încercărilor de până acum pentru formarea cabinetului în cercurile politice italiene se discută trei posibilități. Ori d. *Giolitti* va primi formarea cabinetului, ori d. *Salandra* va rămâne mai departe ca prim-ministru, dar va alege un alt ministru al externelor în locul dlui *Sonnino*, ori dacă dnii *Salandra* și *Giolitti* continuă să persiste pe lângă hotărârea lor de a nu primi sarcina formării cabinetului, în cazul acesta eventual un guvern imparlamentar sub președinția unui general sau un alt înalt dignitar, va primi conducerea afacerilor statului.

Acest guvern va cere în 20 Maiu n. opiniunea camerei și va restabili ordinea în țară. Dacă a făcut acestea, Coroana din nou va invita pe d. *Giolitti*, sau pe d. *Salandra*, ori va modifica în direcție potrivită baza guvernului.

Pressa intervenționistă accentuiază, că d. *Sonnino* a luat angajamente față de tripla înțelegere și deci trebuie declarat războiul puterilor centrale.

După informațiile ziarului „*Giornale d'Italia*” regele va primi în audiență pe deputatul *Boselli*, care va sosi Duminecă la Roma. Ziarul din nou confirmă știrea, că se proiectează din nou încredințarea formării de cabinet dlui *Salandra*.

dei germane, și că e în absolut contrast cu procedarea urmată la izbucnirea războiului, când Germanii și-au strâns toate forțele îndărătul Meusei pentru ca să năvălească în Belgia și în Franța, în masse mari. Totuși și în alte ocazii Germanii au dat probă de răbdare, mai cu seamă în Noemvrie, în a doua invaziune în Polonia, când mare parte din întăriri sosi prea târziu pentru ca să culeagă roadele succeselor obținute la Lodz. În cazul prezent se pare că Germanii au hotărât să profite de oportunitatea ce le oferea vântul de nord est, care de obicei nu ține mult primăvara, pentru ca să întrebuinteze noua lor invențiune.

Dacă prima ofensivă a germanilor a încetat ei totuși au cucerit pozițiuni cari vor sili pe aliați să contra-atace în circumstanțe nefavorabile, pentru că vor fi impuse și alese de inamic.

Până ce Germanii nu vor fi respinși mai îndărăt, nu ne putem bucura în nici un mod, și această gonire se anunță foarte grea, din cauza întrebuintării de gazuri otrăvitoare. Dacă Germanii vor reuși să pună un strat de clor între liniile lor și soldații noștri, greutatea de a scoate din pozițiuni va fi mult mărită și noi nu vom mai avea alta de făcut decât să recurgem la mijloacele egale pe o scară și mai mare.

(„*Corriere della Sera*”.)

Intre popor și dinastie.

Organul oficial al guvernului român „*Viitorul*” publică următorul articol:

De-o jumătate de veac, sub acoperământul comun, pe care-l ridicase diplomația, ferbeau pornirile unor interese deosebite, cari au explodat cu atâta putere în războiul european. Cei cari n'au avut prevederea unei pregătiri înțelepte, vor trece clipele unei grele ore. Sacrificiile ce li se vor cere pot să înghiță însăși existența națiunii, care n'a folosit nimic din învățămintele Istoriei.

Popoarele mici sunt cele mai amenințate și împrejurările le cer ultima sfortare în vâltoarea de patimi și de interese contrarii ce prezidă la prefacerea situațiilor de azi.

Poporul dintre granițele României abia a avut timpul unei renașteri la viața europenească, din care-l scosese suferințele atâtor amar de ani.

Sub conducerea unui rege înțelept și viteaz, cu ajutorul unor bărbați de stat cu multă dragoste de neam și desinteresare, România a luat locul ce i se cuvenea în concertul statelor europene.

Evenimentele de azi nu ne-au găsit nepregătiți și poporul român strâns unit în jurul tronului așteaptă cu încredere în puterea lui de viață vijelie ce s'a deslănțuit cu atâta furie peste vechiul continent.

În clipele mari privirile s'au îndreptat către tron: așa a fost la 77, așa la 1913. Azi, urmașii regelui înțelept și mare pășesc pe aceeași cale trasă atât de hotărât de Acela, care a prezidat la renașterea României moderne.

Dacă trecutul ne-a fost asigurat de Acela ce odihnește la Curtea de Argeș și prezentul este încredințat unui rege care a luat parte la activitatea de fiecare zi a poporului ale cărui destine îi sunt încredințate, — viitorul surăde prin promisiunile ce însușirile alese ale vlăstarului dinastiei ni le dă. Crescut sub austeritatea obiceiurilor regelui Carol și în simțimintele unei educațiuni naționale — principele Carol de România a inaugurat activitatea sa printr-o mare operă de viitor. Legiunile de cercetași — ostași de mâne — au răsărit de pe urma unei idei sănătoase asvârlită în conștiința publică. Roadele date arată că poporul înțelege opera de prevedere pe care moștenitorul tronului o face ca un demn conducător al zilelor de mâne.

În vremurile turburi de azi, asigurările ce ne dau trăinicia unei conduceri sănătoase pe care dinastia română o imprimă tăriei, îndrituiesc și mai mult speranțele cele mai frumoase pentru viitorul neamului.

Conflictul dintre Statele-Unite și Germania.

Furtuna crește.

Berlin. — „*Newyork Herald*” scrie în edițiunea sa pariziană:

Guvernul englez va avea modalitatea să răsbune scufundarea „*Lusitaniei*” osândindu-i pentru omor pe ofiterii și soldații de marină de pe submarinele germane, cari probabil vor cădea mai târziu, în cursul războiului, în mâinile Englezilor. Amiralitatea engleză provoacă familiile cetățenilor cari și-au găsit moartea la scufundarea „*Lusitaniei*”, ca să-și valideze în Londra pretențiunile lor de despăgubire. Guvernul englez a sequestrat averea Germanilor, cari se găsesc în Anglia și o va vinde la licitație pentru ca să fie despăgubite familiile victimelor de pe „*Lusitania*”. Afară de Cunard Line și White Star Line au sistat cursul vapoarelor lor pe Oceanul Atlantic încă alte două societăți navale deși guvernul englez a dat un comunicat, în care declară că ia asupra-și 60 de procente din premiul și suma de asigurare a vapoarelor.

Internarea străinilor în Londra.

Rotterdam. — În Londra s'a început Sâmbătă internarea supușilor Germani, Austro-ungari și Turci. Toți bărbații supuși ai statelor inamice în etate de 17—50 de ani au fost strânși în tabera de concentrare.

Nota Americii în chestia „*Lusitaniei*”.

Rotterdam. — „*Daily Telegraph*” publică întreg textul notei adresat de guvernul american guvernului german în chestia torpilării *Lusita-*

niei. Nota americană cuprinde următoarele puncte:

1. America îi aduce aminte Germaniei că a scufundat „*Falaba*” și cu acest vapor și-a pierdut viața și cetățeanul american *Trasher*. America îi readuce în memorie Germaniei că aviatori germani au aruncat bombe asupra vaporului american „*Cushing*”, că un submarin german a scufundat vaporul „*Gulflight*”, iar cu „*Lusitania*” au pierit peste 100 de cetățeni americani.

2. Faptele înșirate lovesc în drepturile internaționale. America admoniază pe Germania, că o va trage la răspundere pentru fiecare vas american atacat și pentru pierderea vieții a oricărui cetățean american.

3. America își va valida pretențiunile de despăgubire materială obișnuite, dar totodată observă și accentuiază, că omorirea unei vieți omenești nu poate fi recompensată cu bani. Regretele Germaniei sunt fără valoare, dacă ea nu va evita tot ce periclitează viața cetățenilor americani.

4. Nota americană se provoacă la neutralitatea navigației comerciale atât a statelor beligerante cât și a celor neutre. Drepturile internaționale și umanitarismul asigură comerțul liber pe mare. Aceasta ar trebui să o recunoască și Germania și astfel ar trebui să încete cu orice operațiune care periclitează viața cetățenilor din statele neutre.

5. Statele Unite sunt aplicate să primească în cazul din urmă și explicarea că comandantul submarinului a interpretat greșit ordinele și dispozițiile statului său.

6. Statele Unite provocându-se la seriozitatea situației declară că vor lua toate măsurile necesare pentru apărarea intereselor sale și validarea drepturilor internaționale.

Tulburări în Portugalia.

Războiul european a dat noui îndemnuri mișcării regaliste din Portugalia. Dela izbucnirea războiului regalității desvoltă o vie activitate în toate părțile pentru răsturnarea tinerei republice și tulburările sunt zilnice. Guvernul republican a știut până acum prin aplicarea măsurilor celor mai riguroase să împiedece ca mișcarea regalistă să poată lua proporții periculoase. Deschiderea clubului monarhist în Lisabona, ce a avut loc în zilele trecute, a dat însă prilej la ciocniri foarte violente între republicani și regaliști, și a provocat o adevărată revoluție, care amenință să clatine deplin din temelii tânăra republică. Tulburările revoluționare provocate în Lisabona s'au întins în toate părțile cu o repeziune nemaipomenită intervenind chiar și flota de partea regalistilor. Președintele republicei, se pretinde, că s'ar fi refugiat din Lisabona.

„*Temps*” anunță privitor la tulburările din Lisabona: Cu prilejul inaugurării clubului monarhist în Lisabona au avut loc demonstrații. Demonstrații parcurgând străzile strigau: Traiască republica! Pe străzi au avut loc bătăi, fiind răniți mai mulți. În fața locuinței șefului regalist căpitanul Conceirel, care în urma amnestiei se întorsese în Portugalia a explodat o bombă. Șeful democrat Alfonso Costa făcând un turneu cu automobilul prin provinciile de nord a fost insultat de populație. Ministrul de interne a provocat pe toți guvernorii civili ca să supravegheze cu cea mai mare rigurozitate înființarea nouilor cluburi monarhistice și să inaduse orice mișcare revoluționară.

„*Echo de Paris*” e informat că în Lisabona au avut loc tulburări foarte serioase. Flota a luat parte în tulburări bombardând Lisabona. Președintele republicei s'a refugiat din Lisabona.

„*Republicain*” anunță din Madrid: În Porto au avut loc mari demonstrații. În mai multe locuri au explodat bombe. Poliția a împușcat asupra demonstranților. Pentru restabilirea ordinii a fost ordonată garda republicană.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 15 Maiu. — Se comunică dela cartierul general: Armatele rusești din Polonia și Galiția continuă a se retrage. Armatele aliate înaintează pe întreg frontul începând dela Nowomiasto de lângă Pilița, în direcțiunea sudică dela Dnistrul până în regiunea Dolina. De-alungul râului San trupele noastre au ocupat localitățile Rudnik și Lezajsk, iar trupele germane au ocupat localitatea Jaroslau. În Galiția centrală corpul X de armată austro-ungară se găsește la intrarea în orașul Przemyśl, vechea patrie a acestui corp de armată. Mai departe spre sud localitățile Dobromil, Starysambor și Boryslav sunt din nou în mâinile noastre. Trupele aliate ale armatei de sub conducerea general-oberstului Linsingen au atins înălțimile situate spre sudost dela Dolina. Pe linia Prutului Rușii atacă încă. În luptele crâncene ce se dau spre nord dela Colomea trupe de infanterie din Carintia și Stiria și trupe de landwehr din Austria cu o viguroasă tenacitate au respins în mod sângeros toate atacurile Rușilor.

Berlin, 15 Maiu. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe teatrul occidental: La Steenstraten, am respins un atac nocturn inamic dat contra pozițiilor noastre de lângă canalul Ypern. Am continuat atacurile contra pozițiilor inamice de lângă drumul St. Julien—Ypern și am progresat. Am capturat 3 ofițeri englezi cu 60 soldați de rând și 1 mitralieră. Numărul prizonierilor ce am capturat dela 22 Aprilie încoace lângă Ypern se cifrează la 110 ofițeri și 5450 soldați de rând. La acest număr se mai adaugă încă 500 prizonieri răniți. Și ieri s'au dat violente dueluri de artilerie spre sudost dela Lille. Aci inamicul n'a dat atacuri de infanterie contra noastră. Pe înălțimea Loretto am respins cea mai mare parte a tentativelor de atac inamic. Spre nord dela linia înălțimii un atac a progresat până la tranșeele noastre, dar am respins pe inamic pricinuindu-i pierderi grave. Cu prilejul evacuării localității Carency și a părții vestice a localității Ablan, după cum am constatat ulterior, am pierdut un tun de câmp, care era așezat în primele tranșee, precum și câteva aruncătoare de bombe. Apoi inamicul și-a mai recapturat 3 tunuri-revolver de calibru mic și 2 mitraliere, cari serveau ca aruncătoare de bombe.

Situația generală spre nord dela Arras a rămas calmă. Spre sud dela Ailly și spre ost dela Meusa am ocupat câteva tranșee inamice; cu acest prilej am capturat 52 Francezi răniți și 166 nerăniți, între cari și un comandant de batalion. Am respins trei atacuri inamice date împotriva pozițiilor noastre de lângă drumul dintre Essey—Flirey. În Bois-de-Prete printr'un atac dat în zorile zilei am ocupat un tranșeu inamic și am capturat câțiva prizonieri.

Pe teatrul oriental: După un neînsemnat succes al inamicului, care pe noi ne-a costat 3 tunuri, la Sawle am oprit înaintarea unor mari forțe rusești. Atacurile inamice date înspre cursul superior al Dubitei au eșuat. Acum inamicul concentrează rapid întăriri de trupe și în regiunea spre sud dela Niemen. Cu acestea încă nu ne-am angajat în luptă.

Pe teatrul sudoriental: Pe teritoriul ce se întinde dela cursul inferior al Piliței până la Vistula trupele aliate continuă a urmări pe Rușii cari sunt în retragere. Ieri am ocupat cu asalt capul de pod dela Jaroslau, lângă San. Trupele generalului Marwitz în cooperare cu armata austro-ungară, de care aparțin, au atins regiunea Dobromil. Mai departe spre sud fără întrerupere continuăm urmărirea inamicului. În multe puncte trupele aliate au ocupat intrările în localitate.

Budapesta, 16 Maiu. — În Polonia-rusească forțele armate aliate continuă urmărirea inamicului spre sud dela cursul inferior al Piliței. Am curățit de trupe inamice regiunea muntoasă dela Kielze până la cursul superior al Kamienniei, iar de-alungul Vistulei am progresat până la înălțimile situate spre nord dela Plimontov. Pe linia Rudnik—Przemyśl dela San am respins ariergardele rusești de pe malul vestic al râului; cu acest prilej am capturat numeroși prizonieri.

Armatele cari au ieșit din Carpații păduroși continuă să înainteze. În regiunea înălțimii Magiera am alungat ieri o puternică ariergardă inamică, am capturat 7 tunuri și 11 mitraliere și peste 1000 Ruși.

Înainte de amiazi trupele noastre în sunetul fanfarei și în aclamațiile populației au intrat în Sambor. În sudostul Galiției am respins nouile atacuri rusești date spre nord dela Colomea și am cucerit un punct de

sprijin al inamicului. În jos de-alungul Prutului e liniște relativă.

Constantinopol, 16 Maiu. — Se comunică dela cartierul general: Pe frontul Dardanelelor trei batalioane inamice sprijinite de trupe de geniu în mai multe rânduri au atacat ieri prin surprindere pozițiile flancului drept al nostru de lângă Ari-Burnu. Am respins toate aceste atacuri; prin contra-atacuri am respins pe inamic în pozițiile lui. Inamicul a avut 300 morți; am capturat 100 arme și mult material de război. Noi am avut pierderi neînsemnate. Vase inamice au bombardat și ieri fără efect bateriile noastre dela intrarea strâmtorilor. Bateriile noastre au bombardat violent pozițiile inamice dela Sed-il-Bahr. Cuirasatul englez „Vengeance” a fost nimerit de trei obuze a noastre. Aviatorii noștri au bombardat cu efect pozițiile inamice de lângă Sed-il-Bahr. În ziua de 1 Maiu, un hidroplan s'a urcat de pe cuirasatul francez „Victor Hugo” în golul Akaba, care lovit fiind de focul nostru a căzut în mare. În ziua de 2 Maiu, un vas de război a voit să debarce trupe cu bărcile, dar i-am respins; cu acest prilej inamicul a avut 5 morți și răniți. În urmă, „Victor Hugo” s'a retras. Pe celelalte teatre de operațiune nu se semnalează nici un eveniment important.

Pregătirea unei noi ofensive împotriva Dardanelelor.

Rotterdam. — După o știre engleză din Mudros (insula Lemnos) aliații concentrează trupe pentru o nouă ofensivă. Noua ofensivă s'ar îndrepta dela Atchi Baba, unde s'au fortificat aliații, în direcția spre ost dela Krithia. Vasele bombardează mereu înălțimile. Francezii cooperează acum cu Englezii sub înălțimile Atchi-Baba. Știrea termină spunând că fortificațiile de pe țărmul european bombardează și acum pozițiile aliaților.

(Atchi-Baba e o colină înaltă de 216 metri în partea sudică a peninsulei Gallipoli, și se găsește cam la 10 klm. spre nord dela Sed-il-Bahr. Spre apus dela colină, aproape de țărm se află localitatea Krithia).

Trupele anglo-bure în Windhök.

Rotterdam. — Intrând trupele anglo-bure sub conducerea generalului Botha în Windhök capitala Africii de sud germane, guvernorul german și-a mutat reședința la Grootfontein, iar trupele germane s'au retras spre nord.

Italia capătă cărbuni din Anglia.

Genf. — Ambasadorul englez din Roma a dat un comunicat, în care face cunoscut că guvernul englez, cu toată opreliștea generală ordonată, permite transportul de cărbuni pentru Italia.

Elveția va păstra neutralitatea.

Roma. — Ziarul „Züricher Zeitung” sub titlul „Necunoscuta italiană este pe punctul de a se rezolva?” publică un articol în care scrie:

— Din mai multe indicii se conchide, că Italia se găsește în fața unor importante hotărâri. Este așadar natural, că și Elveția să-și întoarcă ochii către Italia fiind singurul ei vecin care până acum a păstrat pacea.

Noi Elvețienii trebuie să ne întrebăm mai întâi de toate care va fi purtarea Italiei în ceea ce privește aprovizionarea noastră cu articole de hrană. Trebuie să sperăm și să ne așteptăm că Italia, ca și ceilalți vecini ai noștri, să ne țină deschise liniile sale ferate. În Italia se cunoaște foarte bine voința noastră fermă de a menține o neutralitate absolută și guvernul nostru a avut grija să informeze pe guvernul din Roma asupra măsurilor pe cari le-a luat pentru a împlini această dorință a noastră. Aci ziarul elvețian reproduce în resumat un articol al ziarului „Popolo d'Italia” și apoi conchide:

— Noi putem spune cu mândrie, că statul nostru a menținut cea mai absolută neutralitate și tot așa va face și pe viitor: nici mai mult, nici mai puțin”.

Ciocniri între Muntenegreni și trupe austro-ungare.

Roma. — Se telegrafiază din Cetinje, că în noaptea de 2 spre 3 Maiu n., trupe austro-ungare au dat atacuri la Kolinka și Grahovo.

Concentrări în Elveția.

Roma. — Știri primite din Berna din isvor particular asigură, că trupele federale sunt chemate pe ziua de 15 Maiu.

Declarațiile regelui grecesc privind la neutralitatea Greciei.

Rotterdam. — Din Atena se anunță: Regele Greciei l-a primit în audiență pe corespondentul lui „United Press”, declarând în fața acestuia că Grecia va renunța la neutralitatea sa numai în caz dacă interesele helenismului ar fi amenințate din oricare parte.

Vapor danez torpilat.

Rotterdam. — Ziarele din Londra anunță, că vaporul danez „Martha” a fost torpilat și scufundat de un submarin german.

Trupe belgiene la Dardanele.

Rotterdam. — „Tyd” din Amsterdam e informat din tabera belgiană din Castaret că în zilele aceste se va forma un corp de armată belgian, care va pleca la Dardanele.

Marea luptă navală pe Marea Neagră.

Sofia. — Conform știrilor sosite din Varna, o luptă ar fi avut loc pe Marea Neagră nu departe de țărmul bulgar între vasele de război turcești și cele rusești. Știrile conchid că Rușii ar fi fost complectamente respinși.

Opinia Publică bulgară și guvernul.

Sofia. — Ziarul „Cambana”, într'un articol intitulat „tratare cu marile puteri” scrie următoarele:

În momentul de față politica cea mai cuminte pentru Bulgaria este de a nu încheia nici o alianță cu Tripla Înțelegere. În aceea ce privește relațiile noastre cu puterile europene, politica prevăzătoare a primului ministru Radoslawoff a dat cele mai bune rezultate. Guvernul știe mai bine decât ori care altul când va fi mai folositor pentru noi de a părăsi această atitudine.

Natural că atunci națiunea va fi încunoștiințată de aceasta, deoarece ceea ce este și trebuie să fie mai presus de toate este Bulgaria și națiunea bulgară.

Demonstrațiuni sângeroase în Italia.

Supușii germani, austrieci și ungari au părăsit cu toții orașul Milano, tot așa au procedat și ceilalți din orașele mari din Italia. În Milano nu mai e nici o ordine; supușii germani cari pleacă sunt insultați de cortegiurile manifestanților. Între studenți și socialiști antirăzboinici se dau dese ciocniri. Prelegerile la universitate sunt sistate, deoarece din cauza profesorilor germani zilnic aveau loc demonstrații sgomotoase.

Sâmbătă ziua întreagă și seara au avut loc numeroase demonstrațiuni pentru d. Salandra. Asemenea demonstrațiuni au avut loc în Turin, Genua, Milano, Veneția, Florența, Bologna și Neapol.

După informațiile lui „Secolo” intervențiunii din Veneția cu prilejul demonstrațiilor de Sâmbătă au aclamat *republica*.

D'Annunzio din fereastra hotelului unde își are locuința în Roma a îndemnat pe intervențiunii să organizeze zilnice demonstrațiuni și să împiedece pe șefii neutraliștilor să poată umbla pe străzi.

Ziarele din Roma scriu, că în Milano numeroși demonstranți au fost uciși iar foarte mulți au fost răniți. În Florența și Genua mari demonstrațiuni au avut loc în fața consulatelor german și austro-ungar. Demonstrațiuni primejdioase au avut loc în Padua, Alessandria și Bergamo.

Ag. Wolff află din Roma:

Cu prilejul sosirii lui *D'Annunzio*, un public de câteva mii s'a adunat la gară. Via Cavour,

unde se află locuința dlui *Giolitti*, a fost închisă cu cordon, dar manifestanții *au reușit să rupă cordonul militar*. Manifestanții au demonstrat sgomotos în fața casei dlui *Giolitti*.

S'a dat ordin cavaleriei să împrăstie publicul, dar manifestanții au încunjurat-o și a aclamat-o. Incidente n'au avut loc.

Din Berlin i se anunță lui „*Neues Wiener Journal*”: Autoritățile italiene din Venetia au împiedecat plecarea vasului german „*Lemnos*” la Istria. Contra căpitanului și a primului fo-chist s'a introdus procedură pentru spionaj.

Politia a ordonat închiderea filialei din Milano a biroului german de informațiuni „*Schimmelpfeng*”. Politia a primit adevărat un denunț după care numitul birou nu s'ar ocupa numai cu informațiuni comerciale. În birou, precum și la locuința directorului filialei s'a făcut perchi-zitie domiciliară sechestrându-se întreaga co-respondență.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 17 Maiu 1915.

Programul examenelor la școalele medii din Brașov. Examenele publice de clasă se vor ține: Vineri în 8 Maiu v..

Examenul oral de maturitate se va ține în zilele de 1/14, 2/15, și 3/16 Iunie.

Examenele private (particulare) se vor ține: a) cele scripturistice: în 19 și 20 Mai st. v., în ambele zile începând la orele 7 dim., b) cele orale: în 22 și 23 Mai st. v.

Taxele de examen privat și didactul se vor plăti înainte, până cel mult în 18 Mai v. a. c.

Starea sanitară a regelui Greciei. După o știre din Atena sosită la Genf starea sanitară a regelui Greciei e foarte critică. S'au ordonat rugăciuni publice pentru însănătoșirea regelui.

„**Leon Gambetta**”. Crucșetorul cuirasat „*Leon Gambetta*”, torpilat în canalul Otranto, în noaptea de 26 spre 27 Aprilie st. v., făcea parte din programul din 1900, și a fost lansat la Brest, în 1901. Făcea parte din grupul de trei crucșetori, din cari ceilalți doi „*Victor Hugo*” și „*Jules Ferry*”, formau împreună cu el a doua divizie ușoară. Deplasarea lui era de 12.000 tone, cu 146.50 m. lungime, 21.40 m. lă-țime și 8.20 m. sub nivelul apei. Avea motoare de 28.500 cai putere și o viteză de 23 noduri. Armamentul conținea patru guri de 194 în tu-rele axiliare, 16 tunuri de 164, din cari 12 în turele duble și 24 tunuri de 47. Apoi două tu-buri de aruncat torpile submarine. Efectivul era de 22 ofițeri și 714 oameni de echipaj.

Detalii asupra arestării lui Garros. În pri-vința arestării aviatorului francez Roland Garros întâmplată la 8 Aprilie la sud de Ingel-miister, în Flandra-occidentală aflăm următoa-rele amănunte:

La 7 seara în regiunea dintre St. Caterina și Lendeled de apărură deodată la mare înălțime două aeroplane: unul dispăru în direcțiunea o-rașului Meurie, urmărit de focul unui tun, iar cellalt dirijat de Garros se îndreptă spre nord către Lendeled. În acel moment pe linia ferată Ingelmiister-Courtrai un tren sosea dela nord. Cum îl văzu aviatorul cu un zbor vertical de aproape 60 de grade, se lăsă dela 2000 de metri la 40, descrie o repede evoluțiune asupra tre-nului, cu aripele aproape perpendiculare, și a-runcă o bombă care căzu la 40 de metri de tren, făcând în pământ o gaură de un metru profunzime și doi metri diametru. Sentinele în-cepură să tragă, unele numai la o sută metri distanță, Garros aruncă o a doua bombă și se urcă la 700 metri; dar deodată motorul încetă de a mai bate, aeroplanul oscilă și se scoboră în sbor planat în direcțiunea orașului Hulfte. Indată ce aterisă, Garros dădu foc mașinei și se ascunse în coliba unui țaran. Soldatii care îl urmăreau căutară mult și înșfârșit îl găsiră pitulat într-o groapă îndărătul unui gard. Intre-bat dacă are tovarăși, Garros declară pe cu-vântul de onoare că se afla singur pe biplanul său Morane, cu un motor numai de 80 de cai, care nu putea purta mai mult de o persoană. Totuși soldații urmărară să caute înzadar.

Garros povesti apoi că motorul lovit la 700 metri înălțime, se oprise și îl silise să se co-boare. Biplanul pe jumătate ars, era armat de o mitralieră și fu transportat a Isegkem.

Sucri pașa greu bolnav. Se comunică din Constantinopol că generalul turc Sucri pașa, eroicul apărător al Adrianopolului, se află greu bolnav. În actualul războiu cu Rușii, Sucri pașa nu a primit nici un omandament militar fiind în disgratie.

Văduva Carducci a murit. Zilele trecute a murit la Bologna văduva lui Giose Carducci, soție exemplară, pe care marele poet a pome-nit-o și preamărit-o în mai multe cântece ale sale.

Soldat decorat cu crucea „Sf. Gheorghe” cl. I. Oficiul rus „*Nowoe Wremia*” anunță, că țarul Nicolae a decorat pe infanteristul Popoff, pentru acte de mare vitejie, cu crucea Sfântului Gheorghe clasa I, cea mai înaltă distincțiune militară rusească în timp de războiu. Înainte de a i se acorda această decorație, soldatul Po-poff obținuse dela împărat mai multe ordine, cum și crucea Sfântului Gheorghe clasa, V, IV, III și II-a.

Decoratul e de profesie brutar și originar din satul Ghișă, ținutul Crimeei.

D. Venizelos primește daruri. Se află din Atena, că d. Venizelos continuă să primească daruri dela admiratorii săi. Un armator grec i-a dăruit yachtul „*Lucia*”. Contesa Riancourt, o milionară franceză, care de 15 ani s'a stator-nicit la Atena, i-a făcut cadou o vilă frumoasă pe care și-o sădise la Patinia, în împrejurimile Atenei.

Revista militară de 10 Maiu. Din București se anunță: Se știe că se hotărâse ca ziua de 10 Maiu să fie serbată anul acesta cu aceeaș solemnită ca și în anii trecuți. Se alesese chiar locul unde să se construiască tribunele și unde să aibă loc defilarea și anume pe șoseaua Jianu în spatele șoselei Kiseleff.

În consiliul de miniștri, care a avut loc Mer-curi după amiază, s'a hotărât însă ca anul acesta din motive de economie, *să se renunțe la fastul obișnuit și să se dea serbărei un caracter pur militar*. O mare revistă militară va avea deci loc pe platoul dela Cotroceni în prezența fami-lici regale. Regele va primi defilarea trupelor. La atât se va reduce anul acesta parada de 10 Maiu.

Bulgaria a concentrat trei clase de rezerve. Se anunță din Sofia: Din ordinul ministerului de războiu, au fost convocați pentru o perioadă de exerciții de o lună, cu începere dela 1/14 Mai, un număr anumit de ofițeri de rezervă. Pe altă parte au fost convocați pentru o perioadă de instrucție de 21 de zile trei clase de rezervă din infanterie, aparținând la toate diviziunile. (Agenția bulgară).

O intervențiune în favoarea muncitorimei ruse. Uniunea generală a partidelor muncito-rești din Anglia, a lansat un manifest în formă de scrisoare prin care roagă guvernul englez și francez, să intervieve ca Rusia să acorde re-forme democratice muncitorimei.

Ultima oră.

ANDRÁSSY INTERPELEAZĂ ÎN CHESTIA ITALIANĂ.

Budapesta. — La începutul ședinței de azi a camerei ungare, contele Andrássy a cerut permisiune Pentru ca să adreseze o interpelație de urgență, ceea ce i s'a și dat. Contele An-drássy — după cum e informat ziarul „*Az Est*” — va interpela în chestia italiană în baza știrilor publicate de ziarele germane după ziarul italian „*Stampa*” despre concesiunile cari le-ar fi făcut Austro-Ungaria Italiei.

Față de interpelație se arată un mare in-teres mai cu seamă că contele Tisza probabil va răspunde imediat.

Camera a continuat în ședința de azi des-baterea proiectului despre jurisdicțiunea cu-rială.

AMELIORARE ÎN STAREA SANITARĂ A REGELUI GRECIEI.

Atena. — Starea sanitară a regelui s'a ame-liorat. Medicii speră că regele se va însănă-toșa curând.

NOUL PRIM-MINISTRU ITALIAN: D. SALAN-DRA. — D. GIOLITTI NU VA INTRA ÎN CABINET

Berlin. — „*Vossische Z.*” în ediția de seară publică următoarea telegramă din Milano:

— Aici a sosit știrea, că d. Marcora a refuzat să formeze dsa cabinetul, deși se arăta învoit să formeze un cabinet de concentrare, din care să facă parte și dnii Salandra și Giolitti. Dar acest proiect a eșuat, deoarece d. Giolitti a declarat în mod hotărât, că nu va intra în nici un fel de mi-nister. Apoi regele a voit să încredințeze dlui Sa-landra formarea cabinetului, dar acesta numai cu aceea condițiune a voit să primească această în-sărcinare, dacă în noul cabinet portofoliul exter-nelor va fi încredințat dlui Sonnino, sau unui alt personaj care să primească programul dlui Son-nino.

Seara la ora 7 a sosit știrea, că regele a în-credințat din nou în mod oficios pe d. Salandra cu reconstruirea cabinetului.

Geneva. — După știri sosite aci din Milano, regele a încredințat pe d. Salandra cu formarea noului cabinet.

Roma. — Agenția Stefani anunță: Regele n'a primit demisiunea cabinetului Salandra. Rămâne deci întreg cabinetul în funcțiune.

CIOCNIRI SÂNGEROASE.

Berlin. — Se anunță din Chlaso: Agitația în orașele italiene e în continuă creștere. Demonstrațiunile de stradă au luat proporții nemai pomenite nici în Italia.

În Genua au avut loc noi demonstrațiuni violente în fața consulatelor german și austro-ungar.

În Milano partidul intervențiunilor a organizat o demonstrațiune colosală. Seara a avut loc o sânge-roasă ciocnire între cele două partide în fața consula-tului german. S'au bătut cu pietri și s'au slobozit focuri de revolver. După ce un intervenționist a fost ucis, pu-blicul a asediat o localitate din apropiere a partidului socialist. Erau aproape să forțeze poarta, când o salvă din lăuntru i-a făcut însă să se retragă.

În Roma terorismul partidului intervenționist s'a imputernicit așa că e amenințată chiar și siguranța personală a neutralilor.

Publicul agitat a atacat și a sculptat pe d. Bertolini, fost ministru al coloniilor, pe d. Facta, fost ministru de finanțe și pe deputatul Bellis.

Se fac continue demonstrațiuni împotriva câtorva ziariști germani cari au mai rămas în Roma.

PRINTUL BÜLOW A ÎMPIEDECAT MOBILIZAREA GENERALĂ ÎN ITALIA.

Lugano. — Cabinetul Salandra-Sonnino în ul-timul consiliu de miniștri luase hotărârea, că în 20 Maiu n., ziua convocării parlamentului, să co-munice camerei ordonarea mobilizării generale. Printul Bülow, ambasadorul Germaniei, interve-nind însă a zădărnicit proiectul guvernului.

MAJORITATEA CAMEREI ȘI A SENATULUI ITALIAN E PENTRU RĂZBOIU?

Lugano. — Trei membri ai cabinetului sunt con-tra războiului. Afirmative majoritatea atât în Cameră cât și în Senat sunt pentru războiu.

Redactor responsabil: Constantin Savu

La Librăria Concordia Arad, se află de vânzare propise (co-recte) pentru examene. Suta bu-căți costă Cor. 1.20. Pentru porto să se adauge 30 fileri, recoman-dat 55 fileri.